

GAZETA

BANYOLINA

Periòdic quinzenal independent

Redacció i Administració
Carrer de Sant Martí n.º 3

Suscripció A Banyoles 1'25 pts. semestre
A fora 1'50 " "

Les eleccions municipals

La administració del municipi està avui encomenada al poble qui, per medi del sufragi universal, elegeix a sos representants o administradors.

Si de aquest dret de elegir a sos representants saben els pobles fer-ne bon us, poden gaudir les ventatjes de tenir una administració recte, i ordenada. Si no saben fer-ne bon us, sigui per la causa que 's vulgui, han de soportar tots els inconvenients de una administració descuidada, poc escrupulosa i avegades del tot desastrosa.

Per altre part, no es sols baix el punt de vista administratiu o sigui material que tenen importancia les eleccions de regidors, sinó que també 'n tenen moltíssima baix el punt de vista moral, ja que, entre un ajuntament que cuidi amb assiduitat de la instrucció, cultura i moralització de sos administrats i vetlli per les bones costums i un altre que no dongui a totes aquestes coses cap importancia, hi vá una diferencia extra-ordinaria.

Per lo mateix, tant pels interessos d'ordre material, com pels d'ordre moral, es de grandíssima importancia portar als municipis persones de aptitut, coneixements, honradesa i demás qualitats necessaries, per a que cuidin els interessos del poble amb tota perfecció i amb el mateix interés que si fossin cosa propia.

Tenint aixó en consideració, ningú pot manifestar-se indiferent davant de unes eleccions de regidors. Els que diuen:—a mi

¿qué 'm vá que governi en Pere o en Pau? tots son iguals; lo millor es estar-se a casa; el dia de les eleccions lo que faré es anar-m-en a pescar o a fer una fontada—demonstran, o que son uns ignorants, que no saben la gran importancia de aquestes coses, o que tenen molt poc amor al poble, ja que 's manifestan indiferents davant de la seva prosperitat o desgracia.

Es molt trist veurer moltes vegades expressar-se en la forma dita, no a persones ignorants, sinó a altres de certa illuminació, les que, amb sa falta de civisme i actitud incalificable, lluny d' contribuir al bé general, no fan més que impossibilitar-lo.

Compreném hi hagin persones que, amb mires baixes, per passió, per despit, portades per concupiscencies, obrin en temps de eleccions de una manera contraria als veraders interessos del poble. Compreném, també, n' hi hagi d' altres que, pensant acertar, s' equivoquin en la seva actuació.

Peró, lo que resulta més incomprendible es la actitud dels indiferents, dels neutrals, dels que no volen pensar ni sentir, dels que no tenen afeccions, ni ideals, ni temors, ni esperances, dels que contemplan amb indiferencia, i com si 's tractés de coses de broma, els treballs que, en temps de eleccions, fan les persones que amb la major altera de mires es preocupen del bé públic

No obstant, de persones neutres, que obren de la manera dita tan impropia, n' hi ha moltes. Es figuren les tals que la bona administració, la justicia, la pau i la prosperitat en tots els ordres son coses que no necessiten de protecció i ajuda, que 'ns han de venir per elles mateixes, que no val

la pena de sortir de casa per a contribuir a alcansar-les, que lo millor es no ficar-se en rés... perquè ja n' hi ha que cuiden d' aquestes coses....(i estalvien de pensar-hi i de mourers de casa als panxa-contents que voldrien disfrutar de totes les ventatjes socials sens imposar-se 'l més insignificant sacrifici.)

La indiferencia, la abstenció, el pessimisme, es el gran mal nostre. En certa ocasió deia 'l Sr. Maura que 'l gran mal d' Espanya, l' obstacle que s' oposava a tot bé i progrés, no era altre que «l' abstenció, el pessimisme, l' ausencia de la gent de bé que deixen el camp lliure als mercaders de la política....»

Devant de coses de tal importancia, com son la prosperitat o adversitat dels pobles, a causa de tenir bons o mals administradors, ningú te 'l dret d' esser indiferent; tots tenim el deber de contribuir, quan menys amb la emició del sufragi, a lo que creiem més ventatjós; esser indiferent, abstenir-se es, en la major part dels casos, no sols faltar als devers de civisme, sinó a la consciencia, com ben clarament es dedueix de les normes donades per el Sant Pare (vegis la 11.ª).

Es un pur sofisme el dir com es diu moltes vegades:—tal nació es molt bona, però té la desgracia de tenir uns mals governs, que son la causa de totes ses desgracies; tal població es molt bona, però té la desgracia de tenir sempre uns mals ajuntaments, que son els qui la fan anar malament.—

No, no es aixó: els governs naixen de la nació, i son tals com permeten el modo d' esser de les forces que actuen dintre la mateixa. Si, per obrar aquestes forces, més en sentit negatiu que positiu, o per estar la majoria de les forces que podrien obrar en bon sentit, en estat de adormiment, de indiferencia, de neutralitat; té que sufrir les conseqüencies de un mal govern, o sigui de un desgovern ¿tindrà la tal nació dret a queixar-se dels mals que del govern li venen? ¿No seria més just que, en lloc de dir que 'ls mals governs son lo causa de sos mals, digués que sos mals son la causa de sos mals governs?

I lo mateix que passa amb els governs passa amb els ajuntaments. Els pobles tenen els ajuntaments que 's mereixen. I a tenir mals ajuntaments, que son la seva desgracia i ruina hi contribueixen, en temps d'

eleccions, els ignorants, els que busquen en aquestes coses satisfes solzament les seves mires baixes i egoistes, els que obren més per pura impresió que per reflexió, els que procedeixen per despít o esprit de venjansa....i en gran manera *la bona gent* qu' es mira amb indiferencia aquestes coses i s' está a caseta riguent-se de que hi hagi qui les prengui amb interés.

Com que aquest article ja comensa a esser massa llarc, continuarem en altre nombre ocupant-nos del mateix tema.

La pluja de Tardor

La guarden, vora 'l Cel, les nuvolades
com un preuat tresor.

La terra la suspira trista envades, ...
sense la pluja, mor!

Li falta en l' humitat l' amor, la vida,
la fecondant virtut;
en vá que s' escarrassi amorcsida
corpresa per l' aixut!

Aixís passa l' estiu. Ve la rosada
i amb ella la frescor
i aquella humida gota, condensada,
la guarda la Tardor;
i arriba el bell moment, are o suar,
que 'n pluja se desfá.

La terra fecondada, será mare;
i tot germinará.

Guaitant vora el portal de la masía
o des dels finestrals,
contempla el bon pajés amb alegría
com rájen les canals.

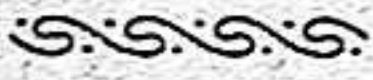
No li ha sorprés pas gens: ell ho preveia...
Ho va pronosticar
anit, vegent el sutge aquell com queia
demunt l' encesa llar.

I al veure l' aigua avall per la quintana,
en ample regueró,
«tindrém—vá mormolant—la terra blana,
hi haurá força saó...

Esdevindrà la feina de l' arada
i 'ls camps serán sembrats,
i amb eixa terra avui assaonada,
cóm creixerán els blats!»

En mitg d' aquella pluja beneída
hi ovira l' abundó.

LES PASSADES FESTES DE SANT MARTIRIÀ.

La pluja que caigué els dies 24, 25 i 26 va destorbar molt la nostre Festa Major, no poguent-se efectuar en la forma deguda alguns dels números del programa.

Amb tot i aixó podem dir que la concurrència a nostre festa ha sigut aquest any extraordinària i que, tant les funcions religioses, com els demés actes i diversions que han pogut efectuar-se, han revestit tot el lluïment que podia esperar-se.

El dia 23, a la tarde, 's feu la acostumada repartició de bonos als pobres, tinguent lloc després el tradicional ball de passada que recorregué 'ls carrers espléndidament il·luminats.

El dia 24, a l' Ofici, s' omplenà completament l' Iglesia del Monastir, revestint aquest any dita funció religiosa major solemnitat per haver celebrat el Sr. Bisbe de Pontifical assistit de senyors Canonges. El panegíric que pronunciá el Rnt. Comerma, catedràtic del Seminari de Girona i fill benemérit d' aquesta població, feu honor a la fama que de eloqüent orador té dit senyor adquirida, meresquent els més grans elogis dels concurrents.

A la tarde no pogué pel mal temps efectuar-se la professó. A les quatre, començant a plourer, arribá l' «Orfeó Catalunya» de Cassá de la Selva, que fou revut per l' Ajuntament i Sindicat Agrícola dirigint-se tots al local d' aquesta entitat on s' efectuá la benedicció de la farinera per el Sr. Bisbe, cantant després l' Orfeó. La pluja que caigué impedí molt el lluïment del acte.

El dia 25 l' Ofici a la Iglesia del Monastir estigué, com en el dia anterior molt concorregut, cantant l' Orfeó la Missa de M. Romeu amb el Credo del Papa Marcelo i predicant el Rnt. Recarents de Casa-Missió.

No pogué tenir lloc a causa del temps el gran festival que debía celebrar-se a la plassa, prenguent-hi part les set orquestres i l' Orfeó que debía executar escullidíssimes pessas de son extens repertori. En cambi cantá l' Orfeó en els claustres de Casa-Missió que s' omplenaren completament, quedant tot-hom altament satisfet de la admirable interpretació donada per dita entitat a les pessas que executá, revent entusiastes aplaudiments. L' Ajuntament re-

galá al Orfeó, en prova de distinció i afecte, una artística corbata per la senyera.

Havent parat la pluja, pogueren a la tarde ballar-se les acostumades sardanes, resultant tant extraordinària-ment animades, que pot dir-se no podia la gent cabrer a la plassa.

El dia 26 plogué també al matí, no poguent-se efectuar el concurs de pesca. A la tarde pará la pluja ballant-se també sardanes a la plassa, que resultaren igualment molt animades.

Al ball de gentilesa hi assistiren moltíssimes parelles arribant a unes 350.

A la Lliga 's reuní, tan en els concerts de la tarde com en els balls de la nit, una escullidíssima concurrència que omplená 'l local.

A les demés societats la concurrència fou també extraordinària, com igualment foren molt concorregudes altres diversions públiques.

NOTES MUNICIPALS

Sessió del dia 16 d' Octubre de 1915.

Presideix el Sr. Mata assistint-hi 'ls regidors Srs. Dilmer, Anlina, Boschmonar, Ameller, Alsius, Butiñá, Sarquella, Ameller i Lavall.

Se llegeix i aproba l' acta de la anterior.

El Sr. Mata dona compte de les gestions fetes pels diputats provincials senyors Inglés i Coromina, al objecte de lograr que l' Ajuntament de Figueres contribuís als gastos de expropiació dels terrenos qu' han d' esser atravessats per l' acabament de la carretera de Crespiá a Figueres, havent sigut dites gestions molt satisfactories, tota vegada que dit Ajuntament ha contribuït al expressat objecte amb la quantitat de 2,000 pessetes.

S' acorda demanar pròrroga al Conçell de la Mancomunitat per a tenir temps de arreglar lo dels terrenos qual expropiació ha d' anar a càrrec dels municipis interetzats, i donar les gracies als Srs. Riera, Coromina i Inglés per sa intervenció en prò del expressat assumpte.

Es llegeix una carta de la casa Sunyol de Barcelona, en la que dona avís del giro de una lletre de 557 pessetes per treballs de confecció del plánoi i pressupost del pro-

jecte de conducció i distribució de les aigües, acordant-se satisfer dita quantitat.

S'acorda qu'els senyors Alcalde i Secretari visitin al Sr. Governador convidant-lo a la Festa Major.

S'acorda concedir varis premis en el Concurs de Pesca com en anys anteriors.

Es dona lectura de una invitació dels Pobordes de Sant Martiriá per'assistir al Ofici i professó, acordant que l'Ajuntament assisteixi a dits actes, com també d'un altre del Sindicat Agrícola invitant al Ajuntament a actes que cel-lebrará dita entitat, acordant-se igualment la assistència.

Es dona igualment compte de una comunicació del Sr. Tinent de la Guardia-Civil oferint-se per al millor servei públic, de lo que l'Ajuntament s'entera amb satisfacció.

El Sr. Dilmer dona compte del donatíu de 100 pessetes que D. Miquel Riéra fá al Sant Hospital, acordant-se fer constar en acta l'agraïment de la Corporació i comunicar-li.

El Sr. Sarquella detalla ies obres que s'han fet al matadero degudes al mal estat de les aigües. S'encarrega al Regidor que 's cuida de dit ram, dongui les ordres al Empleat per a que no utilitzi més aigua que la de la mina.

El Sr. Dilmer insisteix s'entregui la marca als Arrendataris per a senyalar la carn, com es feia avants.

I no havent-hi més assumptes s'aixecá la sessió.

En la sessió del dia 23 per no haver-hi assumptes a tractar, no 's prengué cap acort.

VI NOVELL

(EVOLUCIONS DE LA BORRATXERA)

Portéume la perola,
l'embut, una cassola,
dos bots i un samaler;
féu llargues les torrades,
coëu les arengades
i aném cap al celler.

Baixant la fosca escala,
ja 'l cor bat la seva ala
volant amb ver afany

damunt la grossa tina
que guarda la divina
beguda de tot l'any.

Donéume la casseta
que vaig a obrir la aixeta
de la espumosa font,
doncs sento una fragancia
qu'essent casi bé rancia
retorna un moribond.

Ja está. Guaitéu com vessa,
eixint més que depressa
de 'l pobre l'aliment,
de 'l ric la benaurança,
de 'ls joves la esperança,
de 'ls vells el gran content!

¡Quin himne més bell canta
la sava escumejanta
qu'amb furia va sortint!
Miréula com rodola
per dintre la perola,
pintant-la amb negre tint!

La flaira qu'ara exala
si puja per la escala
s'escampará per tot.
Com a amo, la primícia
vui jo, de tal delícia.
Que 'n vinga, doncs, un got.

¡Reïra, quina cosa
més fina i deliciosa!
Si enguany el puc servir
vindrá fi com Xampanya;
no hi há, no, enlloc d'Espanya
raïms com a Empordá.

La força no és tremenda,
que 'l fá un vi de *bebenda*;
bebém, are, un got més
a la salut del metge
que per curar-me 'l fetge
va dir que no begués.

Portéu les arengades
ben cuites i salades,
que sed fassin venir.
¿Qué guaites, tu, mestresa?
Au, vina ben depressa
qu'has de provar el vi.

Aquí vé la criada
portant-me una torrada.
Té, noia, proba aixó,
qu'es una malvasia;
vui fer-te companyia
bebent-ne també jo.

El gust és agradable,
la flaire...incomparable;
en quant a tenir graus
és fluix, no m' en amago.
Que 'n vinga un' altre trago
i així estarem en paus.

Bebém a la memoria
d' aquells que dins la Gloria
ja hi son de tan trincar;
mullém els nostres llavis
a la salut dels savis
que 'l vi 'ms volen privar.

Bebém, que 'l beure és viure;
vivím, que 'l viure és riure;
tu nquém, qu' arriba a vell
qui té les botes plenes
i sab matar les penes
amb gots de vi novell.

Ting sed abrusadora
qu' amb furia 'l cor devora;
batécs sento en el polç
i 'm fuig la melangia
i 'm torna la alegría....
Que 'n vinga un got del dolç!

Apropat, bella esposa,
i tú, Roseta hermosa,
acostat també amb mí.
Veníu tots i a la una
brindém per la fortuna
de beure tan bon vi.

Veníu, hermoses fades,
qu' estatues encantades
sembléu de tan mirar;
veníu, que dança rica
ja toca la musica
i havém tots de ballar.

¡Qué visca nostra ditxa,
la pau i la salsitxa,
la santa Inquisició
i aquest món plé de mones,
de ximplés i dé dones
i en fi...que visca jo!

Soc valent, malvinatje!
Ting tal força i coratje
que 'm ric dels agutzils,
serenos, policia....
¡Qué visca la anarquia!
Veiám, vinguen civils.

¡Abaix la aristocracia
i els pots d' una Farmacia!
Bebem-hi quatre glops

que 'l vi s' acaba, dones,
i visca en Romanones
calçat amb uns esclops.

¿Qué ting que no m' aguanto
i a les dones espanto?
Veníu totes amb mí:
veníu sense temensa
qu' en paga i recompensa
beurém un got de vi.

¿Qué hi ha al món més alegre
que beure un vi ben negre,
tenir sous i muller
i anar sempre a la moda?
¿Com és qu' amb furia roda
tot lo d' aquest celler?

¿Aont vá que tan camina
la meva grossa tina?
¡Quin correr fá 'l perol!
Les dones i les botes
saltant me fugen totes
i em deixen aquí sol.

Mestressa, aixecam prompte
que saldarem el compte
qu' abdós tením pendent.
Oh, dona trapassera
gandula i lleminera!
Per tú vaig malament.

La casa tens polsosà,
la cambra, de ronyosa
més bé sembla un corral;
vui dar-te garrotada
que 't trenqui la espinada!
primer portem el pal.

Adéu i quedat sola
guaitant-te la perola
com vá rebent el vi;
deixant ta companyia
m' en vaig per tot el dia,
m' en vaig...cap a dormir.

QUESY.

NOTICIES

Durant les passades festes hem tingut el gust de saludar a nostres distingits amics els compatricis Srs. Dr. Frederic Dalmáu, Riera i Bohigas i als senyors Estorch i Audouard.

També estigué en aquesta vila nostre estimadíssim amic D. Juli Fournier, ex-Diputat a Corts per aquest Districte. En sa visita, manifestá la resolució de presentar novament la seva candidatura en les primeres eleccions legislatives que 's celebrin. No cal dir la alegria que causá als banyolins aquesta nova, com als representants dels pobles comarcans qu' anaren a saludar-lo, alegria precursora del segur triomf del amic de Banyoles.

§

Entre altres distingides persones que també passaren aquí la Festa Major, hi hagué el fill adoptiu de Banyoles D. Francesc Darder, que portá nombrosos exemplars de *Carpa carasina*, *Tenca Mongolia* i *Garbios* que foren tirats al estany pels empleats del Municipi.

§

El dia 21 del corrent en la Iglesia de S.^a Agna, de Barcelona, varen celebrar-se solemnes funerals en sufragi del ánima de D.ª Modesta Silva V.^a de Leal (q. e. p. d.) i el dia 4 de Novembre s' en celebrarán en la Iglesia de S.^a María d' aquesta vila.

Aprofitém la ocasió per a reiterar a la distingida familia Leal la sincera expressió del nostre condol.

§

Nostres amics don Jeroni Figa i donya Francisca Torrent s' han vist pares d' una xamosa nena, nascuda el dia de Sant Martiriá. Mil felicitats.

§

Acompanyant al senyor Bisbe estigueren també a Banyoles, el primer dia de la Festa Major, els senyor Vicari General i Canonges Iglesias i Morera.

§

A pesar del mal temps es verificá, assistint-hi una gran concurrència, la festa de benedició i col·locació de la primera pedra de la nova iglesia del Seminari de Santa María del Collell. Feu la benedició i predicá el Sr. Bisbe, actuant de padrins el Rnt. Corcoy director del Seminari i D.ª Agna Serrat Calvó, esposa del Diputat a corts senyor Llosas.

§

IMPORTANT.—Com han vist nostres llegidors en l' extracte de la sessió, gracies a les gestions practicades, l' Ajuntament de Figueres ha acordat contribuir als gastos de expropiació dels terrenos qu' han d' esser atravesats pel trós de carretera de

Crespiá a Figueres que falta a construir, amb la quantitat de 2,000 pessetes, la mateixa amb que contribueix el de Banyoles. El Municipi de Crespiá contribueix amb 1,700 pessetes en forma de ceció de terrenos i rebaixa de un 10 per cent sobre 'l preu de tassació que, per altre part, es sumament módic.

Falten ara per a completar la suma a que ascendeix el valor total dels terrenos, junt amb els passos per als propietaris, 2,000 pessetes més, ja que 'l dit valor total es de 7,700 pessetes segons els datos donats pels périts, de tot lo que n' está enterat nostre Ajuntament.

Donada la gran importancia que té per a Banyoles l' acabament de la carretera expressada que 'ns unirá amb l' Empordá, i tinguent en compte que 'l plaço que queda per a fer entrega dels terrenos a la Mancomunitat, per a poder-se procedir tot-seguit a la subasta, es curt, preguém a nostre Ajuntament fassi lo possible per a que dita quantitat que falta pugui reunir-se prompte, acudint a tots els medis, fins al de la subscripció voluntaria entre les persones interessades, ja que 'ns consta n'hi ha qu' están disposades a contribuir-hi amb quantitat considerable. Tots ens hem d' interessar per a que la comunicació amb Figueres pugui realitzar-se amb més facililitat, i fins per a que s' estableixi un servei d' auto-mòvils, com no duptém s' establirà un cop sia acabada la carretera.

§

S' han senyalat els dies del 10 al 14 per a efectuar el pagó del quart trimestre de la contribució.

CORRESPONDENCIA

§§§§

J. T.—No 'ms acaba de fer el pés.

N. S.—Es veritat lo que V. diu en la seva carta, però hi han coses que no poden dir-se en el periódic.

M. H.—Revut l' import de la subscripció.

J. R.—Gracies dels versos qu' enviá; servirán per fregar paelles.

R. S.—Mirarém d' aprofitar-ho.

M. D.—¿Qui guanyará les eleccions? Les dretes home, les dretes. Per aquest motiu creiém innecessaria la propaganda.